

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра маркетингу

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри маркетингу
протокол від «31» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри

 Оксана ПЕНЬКОВА

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

Маркетинг

 Оксана ПЕНЬКОВА

31 серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ
МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ**

< , Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність: D5 Маркетинг
Освітня програма: «Маркетинг»
Факультет: економіки, підприємництва та інформаційних технологій

Умань – 2026 рік

Робоча програма освітнього компонента «Методологія наукових досліджень з основами методики викладання» для здобувачів вищої освіти спеціальності D5 Маркетинг освітньої програми «Маркетинг». – Умань: УНУ, 2026. 19 с.

Розробник: *Пенькова Оксана Георгіївна, завідувач кафедри маркетингу, д.е.н., професор*

Відомості про розгляд і затвердження наведено на титульній сторінці.

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показника	Форма здобуття освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання	дистанційна форма навчання
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Обов'язковий		
Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»	Рік підготовки:		
	1-й	1-й	1-й
Спеціальність: D5 Маркетинг	Семестр:		
	1-й	1-й	1-й
Кількість кредитів ЄКТС – 5 Загальна кількість годин – 150	Лекції:		
	20 год.	10 год.	6 год.
Мова викладання: українська	Практичні, семінарські:		
	20 год.	10 год.	4 год.
Пререквізити – -	Асинхронні:		
	- год.	- год.	20 год.
Постреквізити: Рекламний менеджмент; Виробнича практика	Самостійна робота:		
	110 год.	130 год.	120 год.
Індивідуальне завдання: –	Вид контролю: залік		
	залік	залік	залік

2. МЕТА, ПЕРЕДУМОВИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета освітнього компонента: формування цілісної системи знань щодо сутності, принципів, методів, технологій організації наукових досліджень та навчальної роботи, вмінь та навичок їх проектування та організації.

Для успішного опанування освітнього компонента бажаними є загальне розуміння засад організації освітнього процесу та міжособистісної взаємодії, а також базові загальноакадемічні уміння і навички, набуті на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: здійснювати пошук, критично оцінювати й опрацьовувати інформацію з різних джерел; формулювати та аргументувати власні висновки; презентувати результати роботи; працювати в команді та використовувати цифрові технології.

Шифр ПРН ОП	Результат навчання	Методи навчання	Методи / засоби оцінювання
1	Знати і вміти застосовувати у практичній діяльності сучасні принципи, теорії, методи і практичні прийоми маркетингу	Проблемно-орієнтоване навчання; кейс-метод; аналіз наукових статей і маркетингових ситуацій; навчальна дискусія; самостійна пошукова робота	Усне опитування; оцінювання участі в семінарських дискусіях; перевірка практичних завдань; тестування на платформі Moodle
3	Планувати і здійснювати власні дослідження у сфері маркетингу, аналізувати його результати і обґрунтовувати ухвалення ефективних маркетингових рішень в умовах невизначеності	Дослідницьке та проєктне навчання; моделювання і планування дослідження; кейс-метод; пошук, критичний аналіз і систематизація наукових джерел та даних	Оцінювання практичних дослідницьких завдань, самостійної пошуково-аналітичної роботи, презентації та захисту практичних завдань
5	Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, маркетингових проєктів державною та іноземною мовами	Практикоорієнтоване і проєктне навчання; презентація та обговорення результатів; робота в малих групах; мікрвикладання або симуляція навчального заняття	Оцінювання презентації та захисту результатів практичних і дослідницьких завдань, участі в наукових дискусіях; взаємооцінювання
8	Використовувати методи міжособистісної комунікації в ході вирішення колективних задач, ведення переговорів, наукових дискусій у сфері маркетингу	Кооперативне навчання; робота в малих групах; навчальна дискусія; взаємне рецензування та обговорення відгуків	Оцінювання результативності роботи в малих групах, участі в наукових дискусіях; взаємооцінювання
14	Формувати маркетингову систему взаємодії, будувати довгострокові взаємовигідні відносини з іншими суб'єктами ринку	Проєктне та кооперативне навчання; кейс-метод; моделювання маркетингових рішень	Оцінювання результативності групової роботи та оцінювання презентації її результатів; взаємооцінювання
15	Збирати необхідні дані з різних джерел, обробляти і аналізувати їх результати із застосуванням сучасних методів та спеціалізованого програмного забезпечення	Дослідницьке навчання; кейс-метод; самостійна робота з інформаційними джерелами та цифровими ресурсами	Оцінювання самостійної пошукової роботи; перевірка та захист практичних завдань; письмовий контроль; тестування на платформі Moodle
17	Застосовувати педагогічні технології та проводити заняття з фахових навчальних дисциплін відповідно до чинного законодавства	Практикоорієнтоване та проєктне навчання; мікрвикладання; кооперативне навчання	Оцінювання практичних завдань, результативності роботи в групі; оцінювання презентації та усного захисту результатів виконаної роботи; взаємооцінювання; тестування на платформі Moodle

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Методологія та методика наукової роботи

Поняття методології науки. Структура методології та техніки наукових досліджень.

Методи наукового дослідження. Загальнонаукові, конкретнонаукові, спеціальні методи дослідження.

Наукові методи емпіричного дослідження. Спостереження, опис, вимірювання, експеримент, порівняння.

Наукові методи теоретичного дослідження. Аксиоматичний метод, метод сходження від абстрактного до конкретного, єдності логічного й історичного, метод формалізації, ідеалізації.

Загальнологічні методи дослідження. Аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, узагальнення, моделювання.

Системний підхід у науковому пізнанні. Система. Типи систем. Основні методологічні принципи системного підходу.

Синергетика як стратегія наукового пошуку.

Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях

Види аналізу та їх характеристика. Етапи розв'язання проблемної ситуації. Технологія проблемного аналізу. Класифікація причинно - наслідкових зв'язків. Сутність та основні етапи прагматичного аналізу. Сутність та основні етапи аксіологічного аналізу. Сутність та етапи здійснення прогностичного аналізу. Сутність та етапи здійснення рекомендаційного аналізу. Сутність та етапи здійснення програмно – цільового аналізу.

Методи аналітичної діяльності. Характеристика основних методів аналітичної діяльності.

Форми наукового знання. Критерії істинності наукового знання. Критерії розмежування наукових і псевдонаукових ідей.

Значення методології у вивченні економіки. Наукова методологія економічних вчень. Принципи методології економічної науки.

Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи

Процес висунення гіпотези щодо проведення наукового дослідження. Ідея. Версія. Типи гіпотез – теоретичні (пояснювальні) і емпіричні (описові).

Дослідження зв'язків між предметами, процесами і явищами. Види зв'язків за функціональним призначенням і можливостями. Типи зв'язків.

Методи збирання і обробки інформації. Інформаційний пошук. Універсальна десяткова класифікація документів інформації. Групування та цитування інформації.

Математичне дослідження проблем. Основні етапи. Класифікація моделей дослідження. Екстраполяція та інтерполяція.

Графічні способи зображення результатів наукових досліджень. Види графіків за способом побудови. Види діаграм за формою графічного зображення результатів дослідження.

Види та особливості викладу результатів наукових досліджень. Основні форми викладу матеріалу наукового дослідження.

Процес створення нових ідей.

Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень

Організація творчої діяльності дослідника. Постановка наукової проблеми. Передумови вирішення наукової проблеми. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності.

Структура наукового дослідження. Етапи процесу наукового дослідження.

Формування вченого як особистості. Репродуктивний і продуктивний рівні творчої діяльності дослідника. Творча особистість. Творчі здібності. Особливості розумової праці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу

Сутність, основні засади навчального процесу у вищій школі. Компетентностний підхід до процесу викладання дисциплін економічного циклу. Основні принципи Болонської декларації, їх реалізації в світі та Україні, їх значення для організації економічної освіти. Специфіка професійної діяльності викладача вищої школи.

Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін

Поняття дидактики. Методика викладання навчальної дисципліни. Особливості методики викладання економічних дисциплін. Методи навчання: суть, класифікація. Активне навчання у вищій школі. Кооперативне навчання у вищій школі. Наочність у викладанні економічних дисциплін. Роль навчально-методичного забезпечення в процесі викладання економічних дисциплін.

Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін

Роль лекцій в навчальному процесі та їх класифікація. Вимоги до лекції. Структура лекції. Роль фактичного матеріалу в лекції. Етапи підготовки лекцій. Методика проведення лекцій. Прийоми активізації уваги студентів на лекційних заняттях. Аналіз проведеної лекції. Місце та роль семінарських і практичних занять у викладанні економічних дисциплін. Методичні вимоги до підготовки та проведення семінарських і практичних занять з економічних дисциплін. Організація роботи студента з підготовки до семінару. Основи методики проведення семінарів з економічних дисциплін. Методи проведення семінарських занять. Метод розгорнутої бесіди. Обговорення рефератів. Фронтальне опитування. Практичні вправи. Прес-конференції, диспути. Письмові контрольні роботи на семінарах.

Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань

Самостійна робота студента: поняття, вимоги, основні завдання. Мета, зміст, типи завдань для самостійної роботи під час вивчення економічних дисциплін.

Вимоги до організації самостійної роботи: планованість, дотримання режиму, регулярність та послідовність. Наукові роботи студентів як форма самостійної роботи. Виконання курсових робіт. Кваліфікаційні роботи студентів.

Роль викладача в організації самостійної роботи студента. Нормативне регламентування самостійної роботи студента. Основи організації управління самостійною роботою студента. Оцінювання самостійної роботи студентів. Структурно-логічна схема дій викладача при організації самостійної роботи студентів. Методи і форми оцінювання самостійної роботи під час вивчення економічних дисциплін.

Контроль як методична проблема. Функції контролю. Види та методи контролю, які використовують під час вивчення економічних дисциплін.

Організаційна технологія контролю: семінарські і практичні заняття, письмові контрольні роботи і реферати, тестування, семестрові атестації, підрахування рейтингу спішності кожного студента з комплексу фахових дисциплін. Самооцінювання та взаємооцінювання. Оцінка результатів процесу навчання.

Тестовий контроль та його використання в процесі вивчення економічних дисциплін.
Переваги й недоліки тестування.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма				Дистанційна форма					Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі				усього	у тому числі		
		л	пз	с.р.		л	пз	асинх. зан.	с.р.		л	пз	с.р.
Змістовий модуль 1. Методологія наукових досліджень													
Тема 1. Методологія та методика наукової роботи	18	2	2	14	18	2	-	2	14	18	2	-	16
Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях	19	4	2	13	19	-	2	2	15	19	-	2	17
Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи	19	2	4	13	19	-	-	4	15	19	2	-	17
Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень	19	2	2	15	19	-	-	4	15	19	-	2	17
Разом за змістовим модулем 1	75	10	10	55	77	2	2	12	59	75	4	4	67
Змістовний модуль 2. Методика викладання економічних дисциплін													
Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу	18	2	2	14	18	2	-	2	14	18	-	2	16
Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін	19	2	2	15	19	-	-	2	17	19	2	2	15
Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін	19	2	4	13	19	2	-	2	15	19	2	-	17
Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань	19	4	2	13	19	-	2	2	15	19	2	2	15
Разом за змістовим модулем 2	75	10	10	55	75	4	2	8	61	75	6	6	63
Усього годин	150	20	20	110	150	6	4	20	120	150	10	10	130

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Денна форма	Дистанційна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Методологія та методика наукової роботи	2	-	-
2	Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях	-	-	-
3	Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи	2	-	-
4	Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень	-	-	-
5	Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу	2	-	2
6	Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін	-	-	-
7	Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін	2	-	-
8	Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань	-	-	-
Разом		8	0	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Денна форма	Дистанційна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Методологія та методика наукової роботи	-	-	-
2	Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях	2	2	2
3	Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи	2	-	-
4	Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень	2	-	2
5	Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу	-	-	-
6	Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін	2	-	2
7	Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін	2	-	-
8	Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань	2	2	2
Разом		12	4	8

ТЕМИ АСИНХРОННИХ ЗАНЯТЬ (ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Методологія та методика наукової роботи	2
2	Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях	2
3	Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи	4
4	Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень	4
5	Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу	2
6	Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін	2
7	Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін	2
8	Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань	2
Разом		20

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Завдання / тема	Денна, год.	Заочна / дистанційна, год.
1	Тема 1. Методологія та методика наукової роботи 1. Самостійно опрацювати теоретичні питання: поняття філософії науки; структурні складові науки; взаємозв'язок наукових та соціальних цінностей як умова сучасного розвитку науки. 2. Розробити методологічну карту дослідження обраної маркетингової проблеми.	14	16/14
2	Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях 1. Проаналізувати наукові публікації за темою кваліфікаційної роботи та скласти таблицю прикладів застосування аналітичних технологій.	13	17/15
3	Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи 1. Самостійно опрацювати теоретичні питання: сучасні методи теоретичних досліджень; сутність експерименту, загальні вимоги до проведення; комп'ютерні технології та інструментарій у наукових дослідженнях; оформлення звітів про результати наукової роботи; магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. 2. Розробити структурно-логічний проект теоретичного розділу кваліфікаційної роботи магістра, обґрунтувавши послідовність викладення матеріалу, методи теоретичного дослідження, джерельну базу та форми представлення результатів.	13	17/15

5	Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу 1. Самостійно опрацювати теоретичні питання: основні принципи Болонської декларації, їх реалізації в світі та Україні, їх значення для організації економічної освіти; специфіка професійної діяльності викладача вищої школи; концепція розвитку економічної освіти в Україні; ступеневий принцип неперервної економічної освіти; проблеми організації економічної освіти в Україні; порівняння освітніх парадигм: цілі, критерії успіху, організаційний аспект, продуктивність освіти, природа ролей. 2. Провести експертне оцінювання організації освітнього процесу за ОПП «Маркетинг», визначити напрями, що потребують удосконалення, та обґрунтувати відповідні пропозиції.	14	16/14
6	Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін 1. Самостійно опрацювати теоретичні питання: роль навчально-методичного забезпечення в процесі викладання економічних дисциплін; методика використання економічних ігор в навчальному процесі; фактори впливу на вибір методів навчання. 2. Розробити сценарій і навчально-методичне забезпечення маркетингового квесту	15	15/17
7	Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін 1. Самостійно опрацювати теоретичне питання: Прийоми активізації уваги студентів на лекційних заняттях. 2. Скласти класифікаційну таблицю методів навчання, застосованих у відеолекції. 3. Скласти відгук про лекційне заняття.	13	17/15
8	Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань 1. Підготувати звіт про планування, виконання та самооцінювання самостійної роботи. 2. Розробити комплект із 15 тестових завдань різних форм за обраною темою дисципліни.	13	15/15
	Разом	110	130/120

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Не передбачено.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання спрямовані на формування визначених для освітнього компонента ПРН 1, 3, 5, 8, 14, 15, 17 і передбачають послідовний перехід від методологічного обґрунтування маркетингового дослідження та роботи з науковими джерелами й даними до проєктування, апробації й аналізу навчальних занять із фахових дисциплін. В освітньому процесі застосовуються:

– проблемні та інтерактивні лекції з постановкою наукових і педагогічних проблем, аналізом дослідницьких і навчальних ситуацій;

- дослідницьке навчання: пошук, відбір і критичне оцінювання наукових джерел, аналіз наукових статей і даних, формулювання дослідницьких питань та гіпотез;
- кейс-метод і ситуаційно-аналітичні завдання: визначення методів дослідження, аналіз проблемних ситуацій, порівняння альтернатив та обґрунтування рішень;
- проєктне навчання: розроблення програми дослідження, методологічної карти, дослідницьких і навчальних проєктів;
- кооперативне навчання: робота в малих групах, спільне проєктування навчальних заходів, обговорення та взаємне рецензування результатів;
- мікрОВикладання: підготовка й апробація студентами фрагментів семінарських або практичних занять, аналіз результатів;
- навчальна та наукова дискусія, презентація й усний захист результатів дослідницьких і практичних завдань;
- самостійна пошуково-аналітична робота з навчальними, науковими, нормативними й цифровими джерелами; синхронна та асинхронна взаємодія, консультації й зворотний зв'язок у Moodle.

11. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль – залік. Підсумкова оцінка визначається в межах 100 балів за результатами поточного оцінювання. Система оцінювання побудована відповідно до результатів навчання, визначених для освітнього компонента. Кількість і зміст оцінюваних робіт зумовлено його логікою: окремо перевіряються засвоєння методологічних засад і методів дослідження, пошук та критичне опрацювання джерел і даних, проєктування маркетингового дослідження, презентація й обговорення його результатів, групова робота, а також розроблення та апробація занять із фахових дисциплін.

Пропущені або прострочені обов'язкові роботи виконуються у строки, погоджені з викладачем. За об'єктивних обставин (хвороба, повітряні тривоги, знеструмлення, обставини воєнного стану тощо) встановлюється альтернативний строк без зниження академічних вимог.

11.1. Розподіл балів за формою підсумкового контролю «екзамен» – не застосовується.

11.2. Розподіл балів за формою підсумкового контролю «залік»

Оцінювана робота	ПРН, що перевіряються	Максимальний бал
Навчальна дискусія	ПРН 1, 3, 5, 8, 17	8
Поточне тематичне тестування	ПРН 1, 3, 15, 17	8
Методологічна карта маркетингового дослідження	ПРН 1, 3, 15	5
Аналітичний розбір статті й кейсу: вибір методів і план дослідження	ПРН 1, 3, 15	5
Матриця методів аналізу в наукових публікаціях	ПРН 3, 15	2
Дослідницький проєкт: гіпотеза, джерельна база та структура теоретичного розділу	ПРН 3, 15	9
Формулювання й усне обґрунтування наукової проблеми	ПРН 3, 5	3
Порівняльний аналіз чинників мотивації та етико-праксеологічний аналіз наукової ситуації	ПРН 3	5
Аналітичний висновок щодо організації освітнього процесу за ОП «Маркетинг»	ПРН 17	5
Проєкт навчального маркетингового квесту	ПРН 1, 14, 17	7
Проєктування та апробація навчального заходу з активними методами навчання	ПРН 1, 5, 8, 17	5
Аналіз відеолекції та план семінарського заняття з його апробацією	ПРН 5, 8, 17	7
Звіт із планування, виконання та самооцінювання самостійної роботи	ПРН 15	2
Комплект тестових завдань і його рецензування	ПРН 5, 8, 17	4
Модульний контроль 1 – тестування	ПРН 1, 3, 15	10
Модульний контроль 2 – тестування	ПРН 1, 5, 15, 17	15

Разом		100
-------	--	-----

11.3. Курсова робота / проєкт, практика як окремий освітній компонент – не передбачено навчальним планом

11.4. Критерії оцінювання

Вид роботи	Критерії	Рівні виконання / показники	Макс. бал
Навчальна дискусія	Розуміння питання; точність понять; аргументованість позиції; здатність підтримувати фахове обговорення	8 – змістовна й аргументована участь у дискусіях; 6–7 – належна участь із поодинокими неточностями або недостатньою аргументацією; 4–5 – фрагментарні відповіді, слабка аргументація; 0–3 – участь відсутня або відповіді переважно помилкові	8
Поточне тематичне тестування	Засвоєння основних понять і положень кожної теми	8 – 90–100% правильних відповідей; 7 – 80–89%; 6 – 70–79%; 5 – 60–69%; 0–4 – менш як 60%. Сукупно оцінюються тести за всіма темами	8
Методологічна карта маркетингового дослідження	Узгодженість паспорта дослідження, методів, структурно-логічної моделі, дизайну та ціннісних аспектів; повнота й обґрунтованість	5 – усі складові повні й узгоджені; 4 – робота загалом послідовна, є окремі неточності; 3 – частину складових опрацьовано неповно або недостатньо пов'язано; 0–2 – карта фрагментарна, ключові рішення не обґрунтовані	5
Аналітичний розбір статті й кейсу: вибір методів і план дослідження	Правильність визначення методів; оцінка їх доцільності; визначення потрібних даних; логічність запропонованого плану	5 – методи й дані визначено доречно, вибір обґрунтовано, план логічний; 4 – загалом правильно, є окремі недоліки; 3 – частковий аналіз або слабе обґрунтування; 0–2 – методи й план не відповідають проблемі або відсутні	5
Матриця методів аналізу в наукових публікаціях	Точність визначення аналітичних методів і наведення прикладів їх застосування	2 – методи визначено правильно, приклади доречні; 1 – матриця неповна або містить неточності; 0 – завдання не виконане або приклади не відповідають методам	2
Дослідницький проєкт: гіпотеза, джерельна база та структура теоретичного розділу	Узгодженість гіпотези й дослідницьких питань; добір та аналіз джерел; бібліографічне оформлення й анотації; логіка структури теоретичного розділу	9 – усі складові наявні, джерела належно проаналізовані, структура послідовна; 7–8 – робота повна, але є окремі неточності в узгодженні гіпотези й дослідницьких питань, аналізі джерел, анотаціях, бібліографічному оформленні або логіці переходів між підрозділами; 5–6 – частина складових опрацьована поверхово або неповно; 0–4 – ключові складові відсутні чи неузгоджені	9
Формулювання й усне обґрунтування наукової проблеми	Чіткість формулювання; актуальність; аргументація потреби в дослідженні; послідовність усного представлення	3 – проблема чітка, актуальність переконливо обґрунтована; 2 – формулювання зрозуміле, але обґрунтування неповне; 1 – проблема нечітка або аргументація слабка; 0 – завдання не виконане	3
Порівняльний аналіз чинників мотивації та етико-практичного аналізу наукової ситуації	Повнота й пояснення чинників мотивації; визначення етичної проблеми та заінтересованих сторін; аналіз альтернатив і наслідків; обґрунтування рішення й алгоритму його реалізації	5 – порівняльну таблицю й матрицю виконано повно, рішення переконливо обґрунтовані; 4 – усі основні складові наявні, але одна з них розкрита неповно; 3 – кілька складових розкрито частково, обґрунтування рішення або порядок дій неповні; 0–2 – аналіз поверховий або основні елементи відсутні	5
Аналітичний висновок щодо організації освітнього процесу за ОП «Маркетинг»	Використання визначених інформаційних джерел; виявлення напрямів удосконалення; обґрунтованість і	5 – висновки спираються на матеріали ОП і супровідні документи, пропозиції конкретні й обґрунтовані; 4 – аналіз і пропозиції загалом переконливі, є окремі прогалини; 3 – висновки частково підтверджені, пропозиції загальні; 0–	5

	реалістичність пропозицій	2 – аналіз недостатній, пропозиції не обґрунтовані	
Проект навчального маркетингового квесту	Узгодженість паспорта й сценарію; послідовність 4–6 етапів; якість завдань і навчально-методичного забезпечення; обґрунтованість підсумкового маркетингового рішення	7 – усі складові розроблено, етапи взаємопов'язані, матеріали й оцінювання зрозумілі; 6 – проект цілісний із незначними недоліками; 4–5 – сценарій або забезпечення неповні, зв'язок етапів частковий; 0–3 – квест не має цілісної структури або основні складові відсутні	7
Проектування та апробація навчального заходу з активними методами навчання	Відповідність мети, змісту й методу; логіка структури та часу; підготовка матеріалів; організація активної участі; аналіз апробації	5 – захід підготовлений і проведений за планом; метод відповідає меті; сформульовано висновки про ефективність використаних методів і пропозиції щодо їх удосконалення; 4 – захід проведено, є окремі недоліки в структурі чи аналізі; 3 – захід підготовлений чи проведений частково; зв'язок методу з метою недостатньо чіткий, аналіз поверховий; 0–2 – захід не підготовлений або не апробований належним чином	5
Аналіз відеолекції та план семінарського заняття з його апробацією	Точність класифікації методів у відеолекції; обґрунтованість відгуку; повнота плану семінару; якість його проведення й аналізу	7 – аналіз і план повні, семінар апробовано, висновки конкретні; 6 – робота загалом повна з окремими недоліками; 4–5 – одна зі складових опрацьована поверхово або неповно; 0–3 – аналіз, план чи апробація відсутні або виконані фрагментарно	7
Звіт із планування, виконання та самооцінювання самостійної роботи	Повнота відображення запланованої та виконаної роботи; обґрунтованість самооцінювання	2 – звіт повний, самооцінювання конкретне й обґрунтоване; 1 – звіт неповний або самооцінювання формальне; 0 – звіт відсутній	2
Комплект тестових завдань і його рецензування	Наявність 15 завдань різних форм; зрозумілість формулювань; коректність відповідей; змістовність рецензій і пропозицій щодо вдосконалення	4 – комплект і рецензування виконано повно, зауваження та пропозиції конкретні; 3 – основні вимоги виконано, є окремі неточності; 2 – комплект або рецензія неповні; 0–1 – завдання виконано фрагментарно або не виконано	4
Модульний контроль 1 – тестування (50 тестів)	Кількість правильних відповідей	0,2 бала за кожну правильну відповідь	10
Модульний контроль 2 – тестування (75 тестів)	Кількість правильних відповідей	0,2 бала за кожну правильну відповідь	15
Разом			100

11.5. Шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка ECTS	Національна оцінка для заліку
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	зараховано
74 – 81	C	зараховано
64 – 73	D	зараховано
60 – 63	E	зараховано
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

12. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Під час виконання навчальних і контрольних завдань здобувач дотримується Положення УНУ про систему забезпечення академічної доброчесності, Політики відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту та інших чинних локальних актів. Усі запозичення, дані та ідеї мають бути належно атрибутовані; суттєва зовнішня допомога – прозоро задекларована. Здобувач відповідає за достовірність фактів, джерел, розрахунків і висновків незалежно від використаних інструментів.

Робота	Режим ШІ	Конкретні правила
Навчальна дискусія	Обмежено дозволено декларуванням 3	Допускається пошук альтернативних формулювань і структурування позиції. Постановка проблеми, аргументи й обґрунтування власної позиції мають належати здобувачеві; суттєве використання ШІ декларується.
Поточне тематичне тестування	Заборонено	Генеративний ШІ, стороння допомога та недозволені джерела не використовуються під час виконання тесту.
Методологічна карта маркетингового дослідження	Обмежено дозволено декларуванням 3	ШІ можна використати для пропозицій щодо структури карти, пояснення методів і порівняння можливих дослідницьких дизайнів. Вибір і обґрунтування методів та їх відповідність меті й завданням дослідження визначає здобувач; джерела перевіряє самостійно.
Аналітичний розбір статті й кейсу: вибір методів і план дослідження	Обмежено дозволено декларуванням 3	ШІ може допомогти пояснити терміни, сформулювати запитання для аналізу або запропонувати альтернативні методи. Здобувач самостійно опрацьовує статтю й кейс, визначає застосовані методи, оцінює їхню відповідність і формулює висновки.
Матриця методів аналізу в наукових публікаціях	Обмежено дозволено декларуванням 3	ШІ можна використати для розроблення структури матриці та пояснення окремих методів. Добір публікацій, визначення методів, фактично застосованих у них, і перевірку бібліографічних даних здобувач здійснює самостійно.
Дослідницький проєкт: гіпотеза, джерельна база та структура теоретичного розділу	Обмежено дозволено декларуванням 3	ШІ може запропонувати варіанти формулювання запитань, гіпотези, ключових слів для пошуку та структури розділу. Здобувач самостійно формулює й обґрунтовує гіпотезу, добирає та опрацьовує джерела. Усі джерела перевіряються; вигадані або неперевірені посилання не допускаються.
Формулювання й усне обґрунтування наукової проблеми	Обмежено дозволено декларуванням 3	ШІ можна використати для порівняння варіантів формулювання проблеми. Вибір проблеми, пояснення її актуальності та усне обґрунтування мають бути самостійними; під час усного представлення ШІ не використовується.
Порівняльний аналіз чинників мотивації та етико-праксеологічний аналіз наукової ситуації	Обмежено дозволено декларуванням 3	ШІ може запропонувати перелік можливих чинників, заінтересованих сторін і варіантів дій для подальшого аналізу. Порівняння, оцінювання наслідків, етичне рішення та порядок його реалізації обґрунтовує здобувач.
Аналітичний висновок щодо організації освітнього процесу за ОП «Маркетинг»	Обмежено дозволено декларуванням 3	ШІ можна використати для структурування критеріїв аналізу, мовного редагування та оформлення висновків. Аналіз ОП, добір доказів і формулювання оцінок та рекомендацій здійснює здобувач на основі документів, які він самостійно опрацював.
Проєкт навчального маркетингового квесту	Обмежено дозволено декларуванням 3	ШІ може запропонувати варіанти сюжету, завдань, послідовності етапів і візуального оформлення. Здобувач самостійно узгоджує їх із навчальною метою, перевіряє зміст завдань і визначає та обґрунтовує час проходження кожного етапу.
Проектування та апробація навчального заходу з активними методами навчання	Обмежено дозволено декларуванням 3	ШІ може запропонувати методи, структуру заходу й матеріали для презентації. Здобувач самостійно обирає та адаптує метод, проводить захід, фіксує його фактичний перебіг і формулює висновки за результатами проведення. Не допускається вигадання результатів апробації.
Аналіз відеолекції та план	Обмежено	ШІ може допомогти структурувати план заняття,

семінарського заняття з його апробацією	дозволено декларуванням	з	запропонувати запитання та оформити презентацію. Перегляд і методичний аналіз лекції, планування й проведення заняття, опис фактичного перебігу та висновки здобувач виконує самостійно.
Звіт із планування, виконання та самооцінювання самостійної роботи	Обмежено дозволено декларуванням	з	ІІІ можна використати для структурування звіту, мовного редагування та оформлення плану. Витрачений час, виконані етапи, опис труднощів й самооцінювання мають відображати власний досвід здобувача; не допускається їх вигадкування або формулювання замість нього.
Комплект тестових завдань і його рецензування	Обмежено дозволено декларуванням	з	ІІІ може запропонувати варіанти формулювань запитань і дистракторів. Здобувач самостійно перевіряє правильність відповідей, відповідність завдань темі й навчальним результатам, а також рецензує комплект. Використані пропозиції ІІІ перевіряються та декларуються.
Модульний контроль 1 – тестування	Заборонено		Генеративний ІІІ, стороння допомога та недозволені джерела не використовуються під час виконання тесту.
Модульний контроль 2 – тестування	Заборонено		Генеративний ІІІ, стороння допомога та недозволені джерела не використовуються під час виконання тесту.

Заборонено вводити до зовнішніх систем персональні дані інших осіб, конфіденційну чи службову інформацію та інші дані з обмеженим доступом. Автоматизований детектор ІІІ не використовується як єдиний доказ порушення. Для підтвердження авторства можуть застосовуватися усний захист, демонстрація чернеток, історії змін, промптів, вихідних даних, коду або інших проміжних матеріалів.

13. МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичні матеріали: 1. Методичні вказівки для семінарських і практичних занять з дисципліни «Методологія наукових досліджень з основами методики викладання» для здобувачів вищої освіти денної форми навчання спеціальності D5 Маркетинг, освітньої програми Маркетинг. Умань: Уманський НУ, 2026. 20 с.

2. Пенькова О.Г. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисципліни «Методологія наукових досліджень з основами методики викладання» для здобувачів вищої освіти денної форми навчання спеціальності D5 Маркетинг, освітньої програми Маркетинг. Умань: Уманський НУ, 2026. 56 с.

3. Методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Методологія наукових досліджень з основами методики викладання» для здобувачів вищої освіти заочної та дистанційної форми навчання спеціальності D5 Маркетинг, освітньої програми Маркетинг. Умань: Уманський НУ, 2026. 64 с.

Обладнання, лабораторії, програмне забезпечення: комп'ютерна техніка, мультимедійне обладнання, доступ до мережі Інтернет, Moodle УНУ.

Електронний навчальний курс / посилання: 1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень з основами методики викладання» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності D5 Маркетинг <https://moodle-a.unu.edu.ua/course/view.php?id=835>

Інші ресурси: бібліотека УНУ, інституційний репозитарій, офіційні вебресурси МОН України, НАЗЯВО та законодавства України, наукові пошукові й бібліографічні ресурси (Google Scholar, Crossref, DOAJ; Scopus i Web of Science).

14. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>

2. Закон України «Про освіту». Редакція від 18.12.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Рішення колегії Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Концепції розвитку економічної освіти в Україні». URL: http://www.pu.if.ua/images/navchalnyi-protses/2013/zakonodavcho-normatyvna-baza/rishennia-kolehii-mon/07_kol_041203.pdf
5. Стандарти вищої освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
6. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
7. Гніденко М.П., Вишнівський В.В. Сучасна методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2019. 127 с.
8. Грицуленко С.І., Потапова-Сінько Н.Ю., Гарбера К.М. Методика викладання економічних дисциплін: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2012. 224 с.
9. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків : Право, 2019. 368 с.
10. Димань Т. М., Боньковський О. А., Вовкогон А. Г. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: Навчально-методичний посібник. БНАУ, 2017. Одеса.: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
11. Кірдан О.Л., Пенькова О.Г. Методика викладання у вищій школі - фундаментальний складник підготовки доктора філософії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 71. С. 32-37.
12. Крисоватий А. Основні парадигми освіти та їх сутнісна характеристика. *Психологія і суспільство*. 2015. №1. С. 114-121.
13. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
14. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
15. Методологія наукових досліджень: Навчально-методичний посібник / Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с.
16. Методологія та організація наукових досліджень: курс лекцій. Для самостійної підготовки здобувачів, які навчаються на другому (магістерському) рівні у галузі знань 26 «Цивільна безпека» / Укладачі: Н. В. Рашкевич, Ю. А. Отрош. Х.: НУЦЗУ, 2021. 124 с.
17. Невлюдов І. Ш., Олександров Ю. М., Андрусевич А. О., Чала О. О. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Prague : OKTAN PRINT, 2024. 468 с. DOI: 10.46489/ONDNP-24-12
18. Пенькова О.Г., Семенда О.В. Теоретичні основи проведення наукових досліджень здобувачами вищих навчальних закладів: огляд літератури як методологія дослідження. *Наукові інновації та передові технології*. № 4(6). 2022. С.164-176.
19. Пенькова О.Г. Інтерактивні методи навчання як інструмент підвищення ефективності засвоєння фінансово економічних дисциплін у ЗВО. *Вісник науки та освіти*. 2025. №5 (35). <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/24990/24966> DOI 10.52058/2786-6165-2025-5(35)-1911-1923
20. Пенькова О.Г. Концепції STEM-освіти при підготовці студентів економічних спеціальностей. *Академічні візії*. 2025. Вип. 40. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1747> DOI 10.5281/zenodo.15090012
21. Професійна підготовка в галузі (економічний профіль): навчальний посібник для студентів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» (Педагогіка вищої школи) / уклад. Т. О. Власенко, А. В. Дергач. Перевидання. Львів, 2019. 340 с.

22. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
23. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022. 180 с.
24. Юрченко С. О., Юрченко О. Є. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для студентів спеціальностей «Туризм», «Готельно-ресторанна справа», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 204 с.
25. Braslavska O. V., Penkova O. H., Plets I. I., Sus T. Y., Biloshkurska N. V., Biloshkurskyi M. V. (2020). Management of the higher education institutions innovative potential: formalization and evaluation. *Revista Inclusiones*. Vol: 7 num 4. 624-645.
26. Penkova O., Zakharchuk O., Blahun I., Berher A., Nechytailo V., Kharenko A. Price monitoring automation with marketing forecasting methods. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol.22. №9. pp. 471-480.

Додаткові

27. Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. Методологія та організація наукових досліджень : навчально - методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2022. 48 с..
28. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
29. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.
30. Методика викладання економіки. Збірник кейсів, ситуативних вправ та розвиваючих завдань: навч.посіб./ [О.А. Булавина, І.А. Балягіна, М.А. Богорад та ін.]: за заг.ред. О.А. Булавіної. К.: КНЕУ, 2010. 300 с.
31. Методика викладання основ підприємництва: конспекти лекцій з практикумом / В. К. Сидоренко [та ін.] ; Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. Чернігів : ЧНПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2017. 214 с.
32. Пенькова О.Г., Корман І.І., Семенда О.В. Теоретичні підходи до формування наукових гіпотез в маркетингу. *Таврійський науковий вісник. Серія: економіка*. 2021. Вип. 8. С. 42-49.
33. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 168 с.
34. Філософія науки : навчальний посібник / О. М. Кузь, В. Ф. Чешко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
35. Чумак О.В. Парадигма освіти XXI століття: інноваційні аспекти. URL: https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp7/konf1/Chumak.pdf
36. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018. 280 с. URL: http://ephsheir.phdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/8989898989/3682/%D0%9F%D0%92%D0%A8_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Законодавча база Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Міністерство освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <https://nbuv.gov.ua>
4. Освітній портал URL: <https://osvita.org.ua/>
5. Репозитарій Уманського НУ. URL: <https://lib.udau.edu.ua>

16. ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень з основами методики викладання» або її окремого компонента можливе за умов участі здобувача в програмі академічної мобільності (навчання в інших ЗВО) відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників Уманського національного університету (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/03dy>); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/7Iti>); Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, ліквідацію академічної заборгованості та оскарження результатів оцінювання в Уманському національному університеті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/jZkM>); Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/npO1>); Положення про організацію освітнього процесу у змішаному та тимчасово дистанційному форматах в Уманському національному університеті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4I17>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, платформи онлайн-курсів, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми.

Участь у програмах здобуття неформальної та інформальної освіти регламентує Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>

17. ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕГЛЯД І ЗМІНИ

Навчальний рік	Дата перегляду	Короткий зміст змін / підстава
2026/2027	28.08.2026	Робочу програму оновлено відповідно до вимог Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті; оновлено розподіл годин на практичні/семінарські заняття та самостійну роботу здобувачів вищої освіти згідно робочого навчального плану на 2026/2027 н.р.; переглянуто розподіл балів за видами робіт; оновлено список рекомендованої літератури